

SLOVENSKI NAROD.

Inkaja vsak dan srečer, izimši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske četrtete na vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrto leto 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrto leto 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 80 kr. za četrto leto. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za omanila plačuje se od Miristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Ekkopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je na Kongresnem trgu št. 12.
Up ravnatelju naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, omanila, t. j. vse administrativne stvari.

Naša administracija.

Z Dolenjskega, 12. avgusta.

„Naša avstrijska administracija ne zadostuje več gospodarskim razmeram sedanjosti“, pravi dr. Schüller v svojem, v uglednem dunajskem tedniku „Die Zeit“ priobčenem članku „Industrie und Verwaltung“. — „Ona ovira razvoj industrije“.

Dobili smo nov civilni postopnik, ustavljen po nemškem vzgledu, brez dvoma dobimo v razmeroma kratkem času nov kazenski zakon, kateri je istinito nujno potreben, toda za obravnavanje pri političnih uradih še dandanes, konec 19. veka, nismo postopnika.

Pri političnih uradih se uradije tako, da je velika nezaupnost vsega prebivalstva v te urade popolnoma opravičena. Ves sistem uradovanja je zastarel. Politični uradi začenjajo na pr. priče in izvedence tajno, stranke nimajo na tek obravnavate skoro prav nobenega upliva, vrh teg pa političnih zakonov še sedaj nismo zbranih in urejenih, tako da jih je iskati po Maierhoferju in drugod, dasi bi bila naša državna uprava pač že lahko poskrbela primereno izdajo teh zakonov.

Dobri zakoni uplivajo mnogo na razvoj gospodarstva, posebno pa dober, po zdravih principih urejen postopnik, zlasti skoči tudi učadniku našega vestno in hitro delo. Malo je ljudij, kateri bi ne vedeli povedati čudnih doživljajev o uradovanji pri naših političnih oblastih, kako dolgo se je ta ali ona stvar zavlačevala pri političnih uradih, vzemimo obravnavata radi dovolitve kake industrialne stavbe, radi dovolitve stavb na javnih vodah, radi ekspropriacije zemljišč v cestno namene itd. Kdor hitro da, dvakrat da!

Naša gospodarstvo je sedaj že tako razvito, da ne trpi več dolzega in počasnega obravnavanja, niti velikih stroškov, a gospodarsko vprašanje je dandanes prvo in najvažnejše, zekaj človek mora najprej jesti. Ljudje se silno množijo in država mora pred vsem skrbeti, da postane njenja administracija sposobna za pospeševanje razvoja našega gospodarstva.

LISTEK.

Sv. Lorenc.

Le in samo slovenska zemlja se razgrinja pred nami, ko se oziramo z Ljubljanskega gradu ali z Rožnika na okrog. Proti severu dvigajo se ponosno naši velikani, na severozahodu in zahodu pa nam veže dolga vrsta zelenih gora oko in srce: pogled nam plava po prijaznih vrhovih Polhograškega pogorja, v ozadju pa nas pozdravlja očak Triglav s svojimi sivimi sosedji. — Nekako v sredini tega pogorja pa leži gora sv. Loreanca. — Sv. Lorenc (823 m), dasiravno nižji od Grmada in Tožca, vendar razgled raz njega prekaša daleč onega, raz omenjenih dveh vrhov.

Iz Polhograškega Grada pelje kaj mična, skozi senčnate gozde lepo speljana stezica tja gori. Predno pa potnik despe do vrha, oglasi se lahko mimo grede v koči na sedlu, kjer mu gostoljubni kmetovalci postreže z izbornim svežim ali s kislim mlekom, ter z domaćim kruhom.

Prišedši na vrh, mora biti vsak planinec očaran, kajti že mala cerkvica, — obdana z zidom, kajtor mala trdujavica —, katera je na vrhu, in katera je posvečena sv. Lorenцу, naredi na človeka prijeten in mil vtisk, — kaj šele razgled! Pero ne more opisati prekrasnega prizora, kateri se nudi turistu, prišedšemu tja gori.

Avtstria je na pr. v industriji daleč zadej za Nemčijo, celo Rusija jo že prekaša, in tudi balkanski narodi se trudijo, da se v gospodarskem oziru emancipirajo od nas in popolče in razvijejo vse strani narodnega gospodarstva. Treba bo, naša politično administracijo korenito preračučiti in preorganizovati, da bude mogla zadostovati svoji nalogi z ozirom na razvoj industrije.

Še bolj pa bo moral gledati država, da postavi kmetijstvo na trdne noge, zakaj kmetijstvo je in ostane podlaga vsega gospodarskega življenja. Zategadelj ju jako potrebno, da dobri vsako okrajno glavarstvo vsaj jednega, v kmetijstvu tehnično izobraženega in izkušenega uradnika. Zlaj imamo pri glavarstvih sicer inženirje in živinozdravnike, toda uradnika, kateri bi v kmetijstvu kaj razumel, tega ni nobenega. Naši politični uradniki-juristi se rekrutirajo sicer večinoma iz veleposestniških rodin, imajo tudi navadno lepa aristokratična imena, ali skoro vedno so to ljudje, za katere doma ni prostora. Ti prinašajo seboj v službo kaj malo znanja o kmetijstvu, kajti v mlajših letih se za kmetijstvo niso brigali, k večjemu za kmettska dekleta, ter le mislili na svojo uradniško karijero.

Ker ni lahko misliti, da bi se okr. glavarstvom dodelili v kmetijstvu izučeni tehnični, naj bi se vsaj od bodočih živinozdravnikov zahteval dokaz, da so obiskovali kako strokovno kmetijsko šolo in se na kakem vzornem gospodarstvu praktičnega kmetijstva izučili. Tem živinozdravnikom naj bi se potem dal širši delokrog, zlasti pa naj bi pazili, kaj je v kakem kraju za povzdigo kmetijstva storiti, kako pomoči kakemu kraju v tem ali onem kmetijsko-gospodarskem oziru.

Vlada namerava, kakor so poročali razni listi, ustanoviti v Celji živinozdravniško šolo. Ali bi se s to šolo ne dala spojiti šola o kmetijstvu sploh? Naj bi se naši послanci za to zanimali. Sami ne moremo vsega storiti in si v vsem pomagati, plačujemo pa davke, zato naj se iz teh davkov tudi za povzdigo našega gospodaretva kaj storiti.

Zavzemamo se že resno za gospodarska vpra-

šanja! Vsaj pametnejši Nemci bodo v tem oziru hodiči z nami kar nam bo posredno prineslo korist tudi v narodnostnem oziru.

V Ljubljani, 13 avgusta.

Poljaki ostanejo v sedanji večini, dokler obstaja ta pri programu, ki je bil izražen v adresnem načrtu. To je sporočil grof Dzieduszycki mladočškemu poslancu dr. Stranakemu s pripombo, da bo ostala sedanja večina dotlej neporušljiva, dokler hranijo posamezne stranke razum za skupno postopanje, dokler ne začne kdo v avtonomističnem taboru povdarjati jednostransko stališča in interesov posamezne narodnosti. Grof Dzieduszycki misli, da bodo avtonomistične stranke vstrajale, dokler se ustavne razmere povsem ne uredijo. Potrebna avtoriteta vlade se bo pomnožila s tem, da se bo opira v osrednjem parlamentu na večino, ki bo obstajala iz zastopnikov vseh narodov Avstrije.

Adresni načrt večine hrvatskega deželnega zbora se odlikuje po neki ohčudovanja vredni skremnosti in zadovoljnosti. Državnopravni zakon je za gospodo v večini zadostno poročilo, da je zavarovan narodni obstanek Hrvatov, kakor tudi, da se bodo dežela gospodarsko razvila. Pri tem se prav nič ne ugovarja načinu, kajko se ta osnovni zakon že leta in leta izvršuje. Še deželne vlade se v adresi izreka polno zaupanje. Poslanci za Peščo in regijskimi odpolnenci se bodo volili ter se jim naloži, da vršijo svoj posel „v duhu ljubezni in uvaževanja občestranskih interesov“; ta duh zahteva, da se „zdražijo prgoji za ssmestojen obstanek in nspredovalen razvitek konstitucionalnega organizma Hrvatske v okviru avtonomije z interesu državne jednote.“ To je vse. Sicer pa se zdi večini, da je v Hrvatski vse v najlepšem redu!

Bosenske razmere, kateri so priznano jako slabe in katera zna le minister Kallay hvaliti, naslikal je često „Deutsches Volkeblatt“ v pravi luči. Češkvena avtonomija se zatira, šola se v svobodi omejuje, srbski jezik se zatira, za kulturo se stori

V podnožju te gore se širi okoli in okoli majhna dolinica, po njej pa se vije srebrnocišti potok „Gradačica“ s katerim se tako ljubko križajo nešteta pota in stezice. — Na severu kipe tja v sinje nebo prekrasne kamniške planine in Karavanke. Proti severozahodu pozdravljamo ceta kranjskih snežnikov, ki kraljuje tam gori meje sneženimi podložniki. Dalje zremo veselo po Idrijskem briovju, po vrhovih Trnovskega lesa v ozadju, po Hrušici, na Nanos (1300 m) Javornik (1242 m) Steliški vrh (1265 m) in druge velikane plešastega Krasa. Na jugu, tam dolni že prav na meji, zagledamo mična dolenska brda in hribovja skoro tja do meje bratske Hrvaške. Proti severozahodu, čez zeleno Litijsko in Moravško gorovje, pozdravljamo kranjsko štajarsko mejno gorovje, izza katerega glede marsikak vrh zeleno Štajerske. — Zopet plove naš pogled čez bujne travnike, kjer dere bistra Sava in nad katerimi se dvigajo mogočne kamniške planine. — V istini veličastna slika!

Oglejmo si pa najboljšo okolico! — Ravno v podnožju gore vidimo prijazni Polhov Gradec s Kalvarijo in s starodavnim gradom. Prav pred sabo vidimo skalovito Grmado ter Tožec, proti severozahodu pa poleg neštevilnih gričev tudi Črni vrh, pod njim pa „Turško brezno“, katero je znamenito že izza turških časov, kajti ravno iz gore sv. Lorenca pognala je majhna avstrijska četa desetkrat

večjo turško armado v beg, ter isto v jarku, od tedaj „Turško brezno“ imenovano, popolnoma potokla.

Se dandanes izkoplje se istotam mnogo starega denarja, orožja in drugih dragocenostij. Težko se loči človek od tako rajskokrasnega kraja.

Ako omenim že, da je sv. Lorenc, kar se tiče flore, jeden najbogatejših vrhov na Avstrijskem, opisal sem vsaj deloma ta vrh, kateri so, žali Bog, do sedaj tako malo obiskovali planinci.

Slovensko planinsko društvo zaznamovalo je ravnokar to pot, tako, da bode slehernevi potniku, akoravno mu je to pogorje popolnoma neznano, lahko priti po pravi poti, brez vsakih ovir v jedni uri do vrhuncu. Za pravega planinca je to jeden najkrasnejših populjarskih izletov. Ako ob 12. uri odkorakaš iz Ljubljane po cesti mimo Dobrove skozi Švice ter Dvor, prideš priljčno ob 8. uri v Polhovi Gradec, le tam se v gostilni malo odpočij in okrečaj, ter se napoti ob 4. uri k sv. Lorenco takto, da boš ob 6. uri zopet v Polhovem Gradcu. Tam so vozniki na razpolago, kateri te za primeroma jako majhno plačilo popeljejo v Ljubljano.

Nikdo ne bo obžaloval, ako pojde na to goro, kajti s prekrasnim razgledom, katerega se človeško oko ne more nasiliti, poplačan mu je ves trud.

K. B.

ničvno mesto itd. Vse to je notorična istina, a Kallay je v „Pol. Crr.“ vendar nazval vse resnične podatke — tudi „Srpski Glae“ v Zadru pa je komentoval ta ministarski dementi z novo dolgo vrsto nerednostij in nepravilnostij. Najzanimivejše je dejstvo, da je uradnikom prepovedan vsak list, v katerem se kritikuje poslovanje Kallayjevo. Na železnici se protežejo Madjari, ki ne znajo prav nič srbskine, a le prav malo nemščine. Žadej čas je že, da se označi paševanje Kallaya po zasiugah.

Radi bosenske meje se vrte mej kabineti na Dunaju, v Peterburgu in v Parizu pogajanja. „Berl. Tagbl.“ poroča o tem: To vprašanje se je že pri posetu avstrijskega cesarja v Peterburgu razpravljalo, in vzrok imamo misliti, da se je pečal tudi poset grofa Goluchowskega v Parizu s tem vprašanjem v prvi vrsti. Ureditve meje Bosne ni lahka, a prav malenkostna, tako da Rusija in Francija ne bodo delali avstrijskim željam nikakih težav. Možno je, da se bo grof Goluchowski tudi z italijansko vlogo razgovoril, da ne zadene nikjer ob cvire.

Peterburške napitnice ne smatraj tudi, Temps za ničesar drugega, nego za znak uljudsosti dvorov in za „gala zgovornost“ konzervativne diplomacije. Napitnici sta k večjemu radi tega zanimali, ker sta sporočili svetu, da se ni v politiki nič izpremenilo, da je mir zavarovan.

Obisk kneza Ferdinanda pri sultangu zanimala sedaj vse evropsko časopisje. Dočim se trdi na jedni strani, da je šel knez svojevoljno v Carigrad zahteval nekaj novih privoljenj, trdijo drugi, da je šel knez na željo Rusije, tretji pa, da je moral iti na poziv sultana. Sultan je baje izvedel, da ima knez nekaj neizvedljivih načrtov in te mu je hotel cseboj izbiti iz glave. Knez in knegia sta se vedla na sultanovem dvoru kakor podanika: polubiha sta baje celo sultantu roko!!

Mir mej Turčijo in Grčijo še doslej ni sklenjen. Kakor nazanjanjo špekulantivni ravnatelji cirkusov vedno in vseeno „na občino zahtevanje“ samo „že jedno predstavo“, tako sporoča brzojav dan na dan „zadajo“ sejo poslanikov, a mirovni cirkus vendar v resnici ne misli morda še dolgo prenehati s svojimi predstavami. „Times“ poroča sedaj iz Aten, da so vlasti obvestile Grčijo o čudno vestju: Turčija nima denarja, da bi mogla poslati svoje čete iz Tesalije domov. Ako plača Grčija kot prvi obrok odškodnine jedem milijon funtov, potem bo takoj zapustila Tesalijo, sicer pa ne more. Grčija je na to odgovorila, da nima denarja, in da si ga tudi sedaj še ne more izposoditi. — V Atenah se tudi močno trdijo, da se izpremeni določba glede finančne kontrole. Vlada je poslala radi tega posebno noto s predlogi v Carigrad. V bližnjih dneh se snide atenska zbornica, da se posvetuje o mirovni pogodbji, katero so izdelale vlasti. Aio zbornica pogodbne ne sprejme, odstopi ministerstvo.

Menelikove predloge o ureditvi meje Abesinijske in italijanske posesti v Afriki, katere je prinesel polkovnik Nerazzini, je sprejelo italijansko časopisje — razen „Tribune“ — prav ugodno. Menelik prepriča Italiji znata mesta ob morju, in ne zahteva roka, do katerega se morajo sprejeti predlogi. Dotlej naj ostane status quo. Tudi načrt trgovinske pogodbe z Abesinijo je dosti povoljen za Italijo.

Celjska slavnost.

Povodom celjskih slavnosti došli so naslednji brzjavni pozdravi. (Nekateri so v originalu tako spakadani, da ni mogoče raztolmatiti pravih besed.)

Ajdovščina: Naprednik mora pasti; naš sveti dom pa vrasti! — Bralno društvo „Selo“ vipavsko.

Beljak: Krepki Vam kličemo: „Na zdar!“ Mi ne vdamo sa nikdar! — Korotansko slovensko omizje.

Beroun: Naprej zastava Slave! Na zdar! — Dr. Scheiner.

Beroun: Zdráv, bud' Sokole, a zdráva bude vše slovenská. — Sokol.

Beroun: Z rodiščem Jungmanova zdar Vaši slavnosti! — Župa Jungmanova.

Beroun: Od kolébky velkého apoštola českého Jungmana volá ze Ván přes hory a dole: Na zdar! Ne dejme se! — Sokol Pražský.

Boršt pri Trstu: Presrčni: „Na zdar!“ Vam kliče s slovenskega juga — društvo „Vodnik“ — Dolina.

Bosanska Gradiška: Člani Sokolom bratski pozdrav; vrlina rodoljubom, v krasni slovenski palači zbranim, gromoviti: „Živeli!“ — Sedmijski pričev Gustav Anderluh.

Bovec: Britko mi je, da vselej robinske ne sreča nisem mogel priti. Pozdravite mi toraj vse

slovenske brate Sokole najsrčnejše. Tebi pa, Celjski Sokol, kličem oduševljeno: „Cveti, rasti, narodu v slavo in ponos!“ — Gabršček, starosta Gorinskog Sokola.

Bovec: Današnji pomembivi slavnosti v težavnih časih kliče: „Bratje, ne vdajmo se!“ — Narodna čitalnica v Bovcu.

Brežice: Iz naroda zgrajen za narod, ostanek narodu ponos. Živel Celjski Sokol! — Breški Slovenci.

Brno: Sokolstvo z Moravą a ze Šlezsko posyáku sváku Vašemu srdečné pozdravy, stojíce jako vy v prvních řádach narodního boje. Na horké pudě této ohrežených zemí kapíne se odhodlané kolem právora Vašeho a věčné pevně že Váš po vede k vítězství v zápasu za Vaši i naši volnost. Na zdar! — Bulín.

Brno: Kéž se pod novým práporem Vařínsku; i sbor najlepších můž slovinských k boji vitezén za spravedlivá práva utlačovaného naroda. Ne dejte se, stojíme za Vami! Na zdar! — Sokolska župa Rastislavova.

Brno: Ku dnešni slavnosti Vaši bratrské: „Na zdar!“ — Sokolská jednota „Tyč“ v Brně. — Jos. Černý, jednatař, dr. Klýř, starosta.

Brno: Bratři z hlavního města Moravy přejí z duše, aby Vás nový prápor dovezl k spravedlivému vítězství! Na zdar! — Za Sokol brněnský: dr. Fišář.

Buzet: Zbranim braniteljem narodne pravice kličeva stotari: „Živio!“ — Inenom hrvatske čitalnice: predsednik Klun, podpredsednik Perojević.

Celovec: Slovenski vzajemnosti, slovenskí vztrajnosti, požrtvovalnosti in ogajaenemu sokolskemu pogumu, každomu se danes tako sijajno pri Vaši pomembni slavnosti, želi izdatnega uspeha in boljših dajk: — Ustodolštvo in upravnštvo „Mira“.

Celovec: Osobno zadržan, pridužim se Vám b krasni današnji slavnosti, katero se raduje z Vami ves slovenski svet. Složni ste šli na veliko delo in danes gledate sad svojega truda. Bog Vas obrani i nadalje živo, narodao čuteča in navdušene za svetinje naroda, kajti le v navdušenju za narod in v slogi bo naša moč in jedini spas. Slava zbranim! Na zdar Sokolom! — Vekoslav Legat.

Celovec: Vsem slovenskim bratom našim z juga in severa ter dičnim Sokolom, zbranim pri prelepi slavnosti vstajenja in probujenja slovenskega Stajerja, kličemo: „Bog Vas krepi in jači v ljtum boju za svetinje teptanega naroda našega!“ Bratje, zjedinimo se, bedimo vedno složni in ne vdajmo se! — Odbor katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.

Celovec: V duhu radujemo se z Vami. Živel Sokol! — Omizija slovenskih celovških pevcev.

Celovec: Veselč se z Vami današnje velike slavnost, kličemo našim čavarem „Sokolom“ in vsem zbranim: „Uračebni Živio! Na zdar bratom iz mile nam Češke in Hrvatske! Slava zavednemu slovenskemu Stajerju!“ — Slovenski klub.

Cerknica: Vhraj, školska zastava, ti znak slovenske modi in jeklenosti. Živali slovenski rodujubi, zbrani v „Narodnem domu“. — Dereani, Vešovar, Piš.

Citolib:

Přes alpských velikánů sněžné hory
Naš pozdrav zaletí k Vám, bratři milí;
Ten prapor Váš jež došel jste posvětil,
Vám v uši hřeší: Vzhůru, děti Slávy!
Povzreste jž k hrudi skleslou hlavu,
A srdce vždy se hlaste k sémnu pravu,
A tomu jenž Vas zotročiti se snáží.
Necht' odpověď dát aila Vašich páli —

Sokol Citolibsky — Čechy.

České Budějovice: K dnešni slavnosti posyáme Vám bratrský pozdrav. Tužte se, ne povolujte, a báte neustupně práva dráhho jazyka a ráčoda svého. Na zdar vzajemnosti slovenské! — Sokol České Budějovický.

Činžat na Pohorju: Na zdar, da zbereš pod svojo zastavo mnogo dičnih in vrlih buditeljev naroda, ki ga otmojo tujega nasilstva. Živeli vztrajni graditelji „Narodnega doma“. — Dr. Ivan Glaser.

Črnomelj:

Kipi kvíšku, krasna palača,
Postavila te marnost domača,
Napor si vlega oráča,
Slavi te slovenska brača. —

Rodbina Kupljenova.

Dobřichovice: Ku předu, zpatku ni krok.
— Višek, starosta Sokola Pražského.
(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. avgusta.

— (Slovenčev idejal) je — preprič. Ravnati se mora z nami in naj velja kar hoče. V sedanji dobi „kislih kumar“ pa se mu godi hudo; zato iztika sedaj že po „Narodovih“ raznih veste. In tako je zasledil včeraj najnovješji in najzanimivejši novici, v katerih se poroča odsodba tatinskega kapucinca Russa v Brnu in omožitev usmiljene sestre Rakó. Obe notici smo posneli skoraj doslovno po poloficijozni „Agramer Ztg.“ (št. 180. 181.),

ker sta bili ondi najkrajši. Posneli bi bili lahko isti novici iz krščansko-socijalnega „Deutsch. Volksblatta“, ki je prinesel na pr. o tatinah in o ljubljavni aferah „kapucinca“ v treh številkah obširno poročilo. Tega nam ne more mihče braniti, najmanj pa „Slovenec“, ki sam toli rad objavlja vsak škandal, ki se zgode po širnem svetu, in če je junak take novice baš kak „kapucinec“, kak „kapelan“ ali celo kaka „nuna“, nas to prav nič ne briga. „Kapucinec“ ni sakrosankten, zlasti pa ne, če je navaden lopov. Zaman se trudi „Slovenec“, doseči za duhovništvo neko izjemno stanje; nam in vsem objektivnim listom so vsi ljudje jednake časti vredni, ako so pošteni, jednaka sramota pa zadevi nepoštenega kapucinca kakor tudi nepoštenega kapelana! Ako nima „Slovenec“ z ničemer drugim polnit praznih svojih predal, naj nadaljuje svoj najnovejši boj! Mi ne bomo edgovarjali.

— (Radogoj) Opozarjam na občni zbor društva „Radogoj“, kateri se bo vršil jutri zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“.

— (Bicikliški izlet) Piše se nam: Nekateri člani kluba slov. biciklistov „Ljubljana“, priredili v nedeljo dne 15. t. m. izlet v Stari trg pri Ložu. Vsak ljubljanski in zunanjščini član našega kluba je dobrodošel. Do sedaj se jih je oglašilo že precejšnje število. Nekaj se jih odpelje z jutrajšnjim poštovnim vtokom do Rakka. Vzpored je ta: Odhod iz karavne „Europa“ ob 5. uri zjutraj; prihod v Starig maj 10. in 11. uro dopoldne. Opozdrav obe pri g. Petschelu. Odhod iz Starega trga ob 1/3. uri popoldne. Pot do Starega trga je 57 km dolga in pelje skozi Rak, Cirknico, Grabovo in Lož. — Ob 9. uri 59 min. zvečer se more vrniti „Freundom“ iz Rakka v Ljubljano.

— (Tukajšnji botanični vrt) je bil po predlaganem potresu močno poškodovan, zlasti pa vrtnarjeva hišica in okraji zid, česar jugozahodni del je vrglo takrat v jarek ob izanski cesti, da se je sesul, in ga sedaj nadomeščaj — lesene „planke“! Potres z dne 15. julija letos je zadel obema objekta, da se je včasih poškodbe. Pa: dasi so pri komisjskem ogledu meseca maja izvedenci izrekli se iz nova, da sta hišica in ostali zid tako poškodovana, da ju je že iz varnostnih ozirov takoj podreti, čepravno je ponudila mestna občina brezplačno toliko in toliko sto kvadratnih sečnjev potrebaega sveta naučni upravi za premeščanje tega vrtu, in dasiravno govore vse okolnosti za njega premestitev in izboljšanje, zlasti pa oziiri na pouk srednjih šol in obeh učiteljišč, pusti naučna uprava raje stati te „planke“, tisto „bajto“ v njem ter na okolu ilovnato zidovje, nego da bi oskrbela si lepšo napravo!

— (Trgovske plahte) Pred prodajalnicami in izložbami naših trgovcev, občniki in drugih strank bile so solnčne plahte do zdaj po nekod takoj nizko občene, da niso ovirale le osobaega prometa, nego prouzročala že marsikaj drugih neprilik. Vsem tem navadam sklenil je priti mestni magistrat — opozorjen po listih na ta nedostatek, — sedaj v okom in izdal je imenovanim ukaz, da imajo obesiti v prihodnje svoje plahte najmanj 2 m 30 cm, računati najvišje mesto trotoara, visoko od tlaka, vse druge preproge pa, ki so nižje na straneh občene, je kratko malo odstraniti. Temu ukazu imajo stranke ustreči najdalje v 14 dneh.

— (Dovažanje stavbenega materiala na Trnovskem pristanu in škopljjenje cest in ulic) Piše se nam: Od ranega jutra pa do pozne noči vrste se vozovi sem in tje po teh cestah ob Ljubljani, naloženi z raznim materialom, deloma pa prazni, vseled česar ni čuda, da je ondu na ped visoko prahu. A vkljub tem se drugod obilo škropi, po Krakovskem, Trnovskem pristanu in obližji pa prav nič!

— (Brzjavna postaja) se je otvorila v Vodmatu pri Ljubljani dne 12. t. m.

— (Nepreviden biciklist) povabil je včeraj zvečer na Dunajski cesti 10 let staro deklico Ivano Orehek, katera je bila na obeh rokah poškodovana.

— (Zdravstveno stanje v Ljubljani) Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 1. do 7. avgusta kaže, da je bilo novorjenje 22 (= 32,67 %), umrlih 18 (= 26,73 %), mej njimi so umrli za dušljivim kašljem 1, za jetiko 3, za želodčnim katarom 2, vsled mrtvouda 1, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 10. Mej njimi je bilo tujcev 12 (= 21,7 %), iz zavoda 13 (= 72,2 %). Za infekcijoznimi boleznimi so oboli, in sicer: za škarlatico 1, za tifazom 1, za dušljivim kašljem 3, za vratico 2 osebi.

— (Lovro Verbič †) V noci mej sredo in četrtek je umrl v Borovnici v visoki starosti gosp. Lovro Verbič, po domače Figar, občenski in spoštovan posestnik. Pokojnik je bil vrl rodoljub, poštenjak in velesimpatičen mož, podpiral je rad narodne naprave in bil je dobrotnik revježev. Svojo rodbino je vzgojil v narodnem duhu. Bil je zvest narodnik našega lista in zvest pristaš narodne stranke. Tudi sedaj se je spomnil narodne stvari

in volil družbi sv. Cirila in Metoda 200 gld., „Narodnemu domu“ pa 100 gld. Bodí vremu možu blag spomin!

— (Svarilo za izseljence v Ameriko) V Združenih državah Severne Amerike obstojí družba, ki po svojih agentih v Evropi vabijo posebno kmete, ki imajo kaj premoženja, da se izselí, in da si nakupijo pri teh družbah zemljišča. Ti agenti razpoljujajo povsod svoje oklice in prospekte, v katerih na vsaj moč hvalijo družbinu zemljišča. Res je sicer, da so zemljišča cena, da so tla rodotvora, da je na njih veliko lesa in divjadi, in da je zrak v teh krajih zdrav, ali v oklicih in prospektih ni navedeno, da so ta zemljišča pragozlovi, in da se mora les popred poskati, če se hoče imeti polja. To pa traja najmanj tri leta. Naseljenec nima nobenega zasluga, lesa ne more prodati, in tako za pravila svoj denar, dokler ga ima, potem pa se začne siromaštvo in beda. Vsak, kdor bi se v te kraje hotel preseliti, se svari pred tem, prvič že zaradi tega, ker ni navaja ondotnega divjega boja za življenje, drugič pa, ker so sedaj za pojedstvenstvo v Ameriki neugodne razmere in nimajo poljski podelki nobene prave vrednosti.

— (Utonilo) je pretečeni pondeljek šestletno dekle, Marija Sarabon, na tovarni pri Tržiču. Orci so se igrali „slepe maši“ in ta je z zavezanimi očmi zasla na most, raz kateri se je prekučnila v potok Mošenik in utonila. Ko so otroci soigraci to videli, so boječe izbežali in šele pozneje povedali o dogodku, ko je bilo že prepozno za rešitev.

— (Štajerske vesti) Pri volitvi zastopnikov skupine veleposetaikov v kozjanski okraji zastop izvoljen je bil poleg vrlih Slovencev tudi jeden Nemec, dasi je okraj izključno slovenski. — Iz mariborskega okrajnega zastopa sta izstopila dva zagrizena Nemci, znani „baron“ Pistor in neki Damijan. Uzrok temu, pri vladajočih razmerah gotovo nenačadnu koraku še ni znani. — Volilka shode je sklical drž. posl. dr. Gregorec, in sicer: na dan 5. septembra v Gornjo Radgono, na dan 8. septembra v Cirkulane v Halozah, in na dan 12. septembra na Statiču.

— (Čudni nazori) Graška „Tagespošta“ je ponosna na škandale, katere je uganjalo celjsko čapinstvo ter hvali navdušeno tiste preklaverne celjske junake, zajedno pa je silno ogordena radi medolžne demonstracije, katera se je zgodila v pondeljek v Ljubljani. Ker je bilo v Celji prav in dobro, lepo in plemenito, to je v Ljubljani, kjer je bila demonstracija jako kratka, nečaven škandal, prav kakor da bi Slovenci ne imeli v Celji nobenih pravic, Nemci pa bi bili gospodarji v Ljubljani. List, ki se upa take priznjene nazore zagovarjati, pač ne zasluži resnega odgovora.

— (Premeščenje isterskega dež. zborna.) Z ozirom na vesti dunajskih listov, da misli vlada isterski dež. zbor premestiti iz Poreča v Pulj, pravi „Naša Ščiga“, da je v tem slučaju neizogibno podrlavljenje puljske policije, češ, da bi sicer slovenski poslanci bili v še večji nevarnosti, kakor v Poreču.

— (Nemški Schulverein) dobiva največ svojih dohodkov iz Nemčije, kjer ima neko filialko, katera se imenuje „Alldeutscher Schulverein“. Ta „Alldeutscher Schulverein“ je imel 14. julija l. l. v Jeni svoj občni zbor, katerega se je udeležilo veliko število Nemcev iz Avstrije. Na shodu je društveni tajnik povedal, da je „Alldeutscher Schulverein“ v 16 letih svojega obstanka poslal avstrijskim Nemcem 1½ milijona, v zadnjem letu pa 52,000 mark, da se je to leto samo v Avstriji vključilo na šole 20.000 mark, in da to društvo največ svojih dohodkov pošilja v Avstrije. Die rollende Mark . . .

* (Mesto Mohač je v nevarnosti) da je Dunav poplavni. Voda rase vedno bolj. Že zdaj je bilo 200, ob dunavskem bregu stoečih hiš pod vodo, a tudi prebivalci mnogih drugih hiš so že deloži rani. Premožnejši ljudje so mesto zapustili. 1200 mož dela noč in dan nasip, 400 vozov dovaža v to potrebeni material. Če dež ni danes nehal, je mesto izgubljeno.

* (Nemške surovosti) Neprenehoma se mučže slučaji nezaslišane surovosti Nemcev v Mostu. Te brutalnosti nas spominjajo nehoté grozovitost Turkov proti Armencem. V Havranu pri Mostu je udra tolpa nemških barab ponoči v češke hiše ter izvleka desetero čeških družin iz postelj na ulico, kjer so jih do krvi preteplali. Ko je prihitela sodna komisija iz Mosta, je našla v hišah vse razbito in razmetano. Na tleh so bile luže češke krvi. Na čelu tolpe je bil postajnik načelnik, ki je, oborožen z gorjalo, bujskal barabe na Čeha. Tudi ženske in otroci so preteplali in jih vlačili za lase. Bila je strašna panika. Ubogi ljudje so jokali in vpili na pomoč ter prosili milosti; nekateri so zlezli na strehe. Ko divjaki niso imeli nikogar več, katerega

bi preteplali, lktili so se pohištva. Policiisti pa so se poskrili, petem pa zapri zopet le Čeha. Taki prizori so pač možni samo v deželi Hotentetov in Patagoncev, za Avstrijo pa so neizbrisni škandal. Praski župan, Podlipny, je že izročil namestništvu spomenico obč. sveta, ki nujno zahteva, da se napravi v Mostu red in da se pošljajo tja orožniki.

* (Kritik na „katoliški podlagi“) Profesor Blesig, vseučilski bogoslovski fakultete v Strassburgu je kritikoval l. 1784 Schillerjevo žaloigrino „Kovarstvo in ljubezen“ tako: „To je zopet jeden produkt naših krepčih in nepobojljivih genijev, ki se rogojo najzdravejši kritiki in ki vsejajo gledališčem skrapacala, ki se „ustavljajo človeški pameti in vsakmu dobremu ukusu“. Dalje piše ta „katoliški“ kritik, da naj vendar požene občinstvo iz svetnika Moz takša postastre, ki rode v svoji bolni domoviji le dela, v katerih se deloma „neumno, surovo in nesramno govorit“, v katerih so značaji „pretirani, zverjeni in izpačeni“, skratka, katerih junaki so „caricaturen und fratzemässig“. Ta učenec prsed filozof slovenske Leonine piše, da sicer „ne more reči“ Schillerjev, da nima nekaj zmožnosti za tragičnega pesnika, a to zmožnost si mora mladi in nezreli pesnik s preučevanjem ljudij in z „neprestanim“ študovanjem „najboljših vzorcev“ — tu je misil menja učeni bogoslov kake „katoliške“ drame! — še le razviti. Ker Schiller dotlej tega ni storil, „ne zna posnemati nikogar, niti narave“, nego „brnha“ surove izrodke iz svojih zmešanih možganij. Škoda da je slavnih duhovnih kritik, ki je toličenjeno in radikalno zmahal Šuštarju Schillerja, že mrtev! Tudi v Slovencih bi dobil nekaj tovaršev!

* (Srbski razkratil Milan) ki se je šele pred kratkim presehl iz Pariza na Dunaj, je neki precej nevarno obolen. Časnikarska poročila o ti bolezni si precej nasprotujejo. Najčešče se čita, da je Milan slab vsed ponocnega potovanja in — utrudljivega bivanja v Parizu. Da je bivanje v Parizu težkoživega Milana hudo utrudilo, to mu prav radi verjamemo.

* (Najnovejši izum) so papirnate „steklenice“, katerih se zlasti veselle pomorščaki in pomorske družbe, katerim je doslej navadno vsak vihar razbil vse čaše in steklenice. Papirnate čaše in „steklenice“ so zelo trpežne ter tudi kako elefantne unanjoosti, povrh pa izredno poceni.

Darila:

Uredništvo našega lista so poslati:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. g. prijatelji rodbine Umbergerjeve povodom presehlje starje narodne „kolovratarje“ gostilne v svoji novi dom „pri lipi“ v spomin pokojnemu g. Antonu Umbergerju in namestu vence na njegovo krošto 22 kron — Žveli rodoljubni darovalci in vajih nasledniki!

Brzojavke.

Dunaj 13. avgusta. Oficialno se razglaša: Avstrijski diplomatični agent v Sofiji, baron Call, je predvčerajšnjim naznanih bolgarskih vlad, da odpotuje na nedoločen čas, ker bolgarska vlad ni oficijalno in kategorično dementovala poročila o izjavi ministerskega predsednika Stojlova glede Avstrije. V ministerstvu zunanjih del se je bolgarskemu diplomatičnemu agentu že prve dni avgusta reklo, da mora Stojlov dementovati vest, katero je bil priobčil berolinski „Localanzeiger“ in glasom katere je reklo Stojlov, da Avstrija nima vzroka Bolgarski in bolgarskemu dvoru radi umora Ane Szimon in pravde Bojčev Novelič kaj očitati, češ, v Avstriji se tudi marsikaj podobnega primeri. V zvezi s tem je omenjal smrt prestolonaslednika Rudolfa in več drugih dogodk. Tajnik bolgarske diplomaticne agencije na Dunaju je na to vsled migljaja v „Fremdenblattu“ 4. t. m. sporočil ministerstvu, da „Localanzeiger“ ni točno ponovil, kar je bil reklo Stojlov, s katero izjava se pa ministerstvo ni zadovoljilo, nego 5. t. m. po svojem zastopniku v Sofiji zahtevalo, naj Stojlov izda določen dementi, in sicer tekom 48 ur. Na to je „Agence balcanique“ pač prinesla neko izjava, ki pa ni zadostovala ne po vsebinji, ne po obliki, kajti izjava ni bila oficijalna, in tudi ni dementovala poročila sploh, ampak samo rekla, da „Localanzeiger“ ni natanceno podal besed ministerskega predsednika Stojlova. Dasi je baron Call sporočil bolgarski vlad, da ta izjava ne zadostuje, vendar ni mogel izposlovati druge, vsled česar se je pretrgalo diplomaticno občevanje mej Avstrije in Bolgarsko. Baron Call odpotuje danes zvečer iz Sofije, vodstvo avstro-egerske diplomaticne agencije in

generalnega konzulata se je poverilo legacijskemu tajniku baronu Hoeningu.

Dunaj 13. avgusta. Danes ob 1/2. uri popoludne je bila v pravdi Verganijevi proti Schönererju, Wolfu in tovarišem razglašena razsodba. Porotniki so spoznali vse obtožence za nekrive, Schönererja soglasno, in so potrdili s 7 protiš glasom, da je doprinešen dokaz, da je Vergani zakril očitane mu defravdacie. Vergani mora plačati vse pravdne troške, kateri znašajo kacih 15.000 gld. Pri razglašanju razsodbe je bilo navzočnih več sto oseb, katere so naznanih o izreku porotnikov burno plaskali, na kar je predsednik dal dvorano izprazniti.

Beljak 13. avgusta. Od danes 13. avgusta naprej vozijo na progi Selzthal-Klein-Reiffing-Amstetten zopet redno vsi brzovlaki, osebni in tovorni vlaki.

Pariz 13. avgusta. Netjak kralja Umberta, grof Turinski, je pozval princa Henrika d' Orléans na dvobojo.

Narodno-gospodarske stvari.

— Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani (Daje b) Na c. kr. okr. glavarstvo v Ljubljani, da naj se podeli tesarsko dopustilo Jaretu Galiju iz Podatika za sodi in okraj ljubljanske okolice, potem Janezu Žvokelju iz Podolnic za ves politički okraj ljubljanske okolice, oziroma le za sodni okraj vrhniški in za selske občine Brezovica, Dobrova, Ježica, Log, Šmartno pod Šmarino goro, St. Vid, Vič in Medveda in Fr. Bergantu iz Dobrova za sodni okraj ljubljanske okolice; zidarsko dopustilo Janezu Žaklu iz Horjula za sodni okraj vrhniški in za občine Brezovica, Dobrova in Log sodnega okraja ljubljanske okolice; kamnoseško dopustilo Mat. Prosenu in Jao. Kucelju iz Lesačega brda za sodni okraj vrhniški. Zbornica je priporočala, da naj se razširi zidarsko Petru Jenku iz Spodnje Ščke na sodni okraj ljubljanske okolice, Gregorju Stančniku iz Lubljane na občine Brezovica, Dobrova in Log in Antonu Krynu iz Bevk na občine Vič, Pojhogradec, Mat. Dev. v Polji in St. Vid. c) Na c. kr. okraj glavarstvo v Postojni je poročala zbornica, da naj se podeli zidarsko dopustilo Francu Raspuru iz Vrhopolja, Francu Bresatu iz Župn, Jožu Miklu iz Hruševja in Antonu Brecelju iz Župnega političkega okraja postojanski, potem kamnoseško dopustilo Antoum Stegenu iz Kalca za sodne okraje postojanski, bistrški in senožetški. d) Na c. kr. glavarstvo v Kamniku da naj se zidarsko dopustilo podeli Ignaciju Tomšiču iz Šmarce za sodni okraj kamniški, ker je zadostil postavnik za tevam. e) Na c. kr. okr. glavarstvo v Novem mestu se je zbornica izrekla, da naj se podeli zidarsko dalo pustilo Jožetu Žipancu iz Toplic za politički okraj novomeški in Janezu Koštriu iz Žužemberka za občine Žužemberk, Dvor, Ajdovica, Mirenapeč, Treboje, Dobrnič, Zigradec, Ambroš, Smuka in Kaka, potem tesarsko dopustilo Jakobu Jancu iz Vel. Blasnice za sodni okraj novomeški pa le, če bo dokazal zadostno praktično uporabo. Prošnje J. Š. iz S. za podelitev zidarskega dopustila zbornica ni mogla priporočati, ker prositelj ni dokazal, da se je štiri leta praktično uporabljal pri obratu. f) Na ces. kr. glavarstvo v Litiji, da naj se podeli zidarsko dopustilo Lorenzu Psgattiju za ves politički okraj Litjški in Antonu Kralju za sodni okraj zatiški. Prošnja Jožetu Gorišku iz Mulova za podelitev zidarskega dopustila je zbornica priporočala le pod pogojem, da se prositelj se z nadaljnimi spričevali izkaže. g) C. kr. okr. glavarstvo v Radoljici se je poročalo, da naj se podeli zidarsko dopustilo Vkt. Tollazziju iz Žleč za politički okraj radovljški in Janezu Jancu iz Radovljice tesarsko dopustilo za sodni okraj radovljški. h) V poročilu na c. kr. okr. glavarstvo črnomeljsko se je zbornica izrekla za to, da naj se Matevžu Petroviču iz Ucanovič podeli tesarsko dopustilo za politički okraj črnomeljski. i) Na c. kr. okr. glavarstvo v Krškem je poročala zbornica, da naj se Jerneju Lipoglavšku iz Drča podeli tesarsko dopustilo za politički okraj Krški in se tesarji Jožefu Ruparju iz Bačke razširi dopustilo na sodna okraja novomeški in trškiški. J. C. iz D. se v namen dosege tesarskega dopustila ni izkazal s potrebnimi spričevali, vsled česar zbornica ni mogla priporočati prošnje. j) Na c. kr. okr. glavarstvo v Logatci se je zbornica izrekla, da naj se podeli tesarsko dopustilo Francu Rekelju iz Staravsi za sodni okraj idrijski in Antonu Avešcu iz Ravniku za sodna okraja cirkiški in ložki; potem zidarsko dopustilo Fr. Mlinaru iz Hotederšice in Matevžu Dolencu iz Kalca za sodni okraj logaški. Prošnji F. S. iz Ž. in J. Č. iz P. za podelitev zidarskega dopustila zbornica ni mogla priporočati, ker prositelja nista zadostno dokazala sposobnosti za samostojno izvrševanje tega obrta. (Dalje prih.)

Slovenci in Slovenke! ne zábite
družbe sv. Cirila in Metoda!

